

י' חשון, תשפ"ד
25 אוקטובר 2023
אסמכתא: 122 522849923
(במענה נא ציינו אסמכתא)

לכבוד
מנהלי בתי חולים

שלום רב,

הנדון: פרוטוקול למתן מענה רפואי ראשוני לטיפול בחטופים/ות שחזרו מהשבי – חרבות ברזל

כללי:

מדינת ישראל מתמודדת בין היתר עם אתגר הטיפול בחטופים/ות שחזרו מהשבי. להלן הנחיות ועקרונות לטיפול.

עקרונות כלליים:

הטיפול בחטופים שחזרו משבי, ינוהל במתחם נפרד מיתר המטופלים המגיעים לטיפול במלר"ד. על המתחם להכיל מקום מתאים למשפחות ולכלול שתיה קלה וכיבוד קל. המתחם יכלול ציוד רפואי לטובת הערכה ראשונית ובכלל זה עגלת החיאה. המתחם יהיה חסום להגעת מבקרים ועובדים ממערכת הבריאות פרט למשפחות החטופים ולגורמי בטחון המלווים את הגעת החטופים, וגורמי הרפואה המטפלים בהם. יש לצמצם ככל הניתן את מספר השוהים במתחם ובמידת האפשר לשבץ נשים בעדיפות ראשונה. האחריות על חסימת הגישה למתחם היא של מנהל בית החולים או מי מטעמו. יש להקפיד הקפדה יתרה על שמירת הפרטיות, והסודיות הרפואית בכל הנוגע להעברת מידע. במידת הצורך לקיום התייעצות עם גורם חיצוני שאינו מצוות רפואי של בית החולים יבוצע תיעוד מלא על ידי גורם מורשה של בית החולים תוך ציון פרטיו האישיים של איש המקצוע הרלבנטי ותחום הייעוץ הפרטני.

הנחיות:

- א. **בדיקה ראשונית**, תעשה מיד בהגיעם לבית החולים לשלילת מצב רפואי המחייב התערבות מידית. הבדיקה תבצע ככל הניתן בליווי בני משפחה או מי מטעם הנבדק (לשיקולו) ובהסכמתו.
- החטופים השבים יבדקו ע"י אחות ורופא מומחה ברפואה דחופה, ובמקרה של ילדים, רופא מומחה ברפואת דחופה לילדים. במקרה של נשים, יש עדיפות לרופאה ואחות.
- בהתאם לאנמנזה והבדיקה הגופנית, יחליט הרופא על הצורך בבדיקות מעבדה או דימות או בדיקת יועץ, ההכרחיות בשלב זה לשלילת מצב המחייב התערבות מידית, עוד בטרם המפגש עם המשפחה. במידה ויש צורך בשלב זה להוציא את החטוף מחוץ למתחם ניתן לאפשר ליווי של בן משפחה.
- ב. **בדיקה שנייה**, תעשה לאחר זמן המפגש עם המשפחה ובתיאום עם גורמי הביטחון המלווים ובה תבוצע השלמת בירור רפואי בהתאם לממצאים הראשוניים.
- ג. **שיחה עם עובדת סוציאלית (עדיפות מתחום בריאות הנפש)** להתרשמות מעוצמת המצוקה נפשית והיא תמליץ על התערבות נפשית נוספת של פסיכיאטר או פסיכולוג בהתאם למקרה. ככל שיעלה חשד לפגיעה מינית או עינויים בתקופת השהות יש לעדכן את הצוות הרפואי, להמשיך בירור וטיפול. חשוב להימנע מתשאול ישיר ("דיבוב") ולאפשר בחירה ושליטה לגבי השיחה והשיתוף. במידה ויועלה צורך במעורבות של איש מקצוע לטובת בדיקת "חדר אקוטי" ימצאו התנאים המתאימים לטובת ביצוע הבדיקה בבית החולים, ובכלל זה קולפוסקופ במידת הצורך. בנוסף, במהלך השיחה, ייקבע המטופל יחד עם העובדת הסוציאלית גורם עיקרי מסייע לקשרים עם גורמי הבריאות הרלבנטיים למהלך האשפוז ולתקופה שלאחר שחרור החטוף מבית החולים.
- ד. יש להקפיד על תיעוד של כל ממצא גופני היכול להעיד על פשעי מלחמה.
- ה. לאחר סיום הבירור, תתקבל החלטה לגבי הצורך בהמשך אשפוז או שחרור. ככלל יש להעדיף שחרור על פני אשפוז החטופים והשלמת בירור במסגרת קהילה.

1. שחרור

טרם שחרור המטופל, על העובדת סוציאלית של בית החולים, ליצור קשר עם קופת החולים בא המטופל (החטוף) מבוטח ולעדכנה בפרטי המבוטח שמשחרר, להעביר מידע רפואי אודותיו על מנת לשמור על רצף טיפולי, למסור את פרטי איש הקשר ממשפחת המטופל, דרכי ההתקשרות עמו וכתובת המגורים בה יתגורר המטופל בתקופה הקרובה. המשך הטיפול והמעטפת הרפואית שתידרש, תהיה בהתאם לצורך הרפואי ושיקול דעתו של הגורם המטפל בקופת החולים

בברכה,

 ד"ר הגר מזרחי
 ראש חטיבת הרפואה

העתיקים:

מר משה בר סימן טוב – המנהל הכללי
 ד"ר ספי מנדלוביץ – המשנה למנהל הכללי
 עו"ד דנה נויפלד – היועצת המשפטית
 ד"ר סיגל ליברנט טאוב - ראש אגף רפואה כללית
 ד"ר דודו דגן - ראש חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים
 ד"ר אורלי ויינשטיין - סמנכ"ל וראש חטיבת בתי חולים, שירותי בריאות כללית